

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษา
ศึกษานอกโรงเรียน เรียนของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ในภาคเหนือ สรุปผลการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการจากพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่
ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปีงบประมาณ 2532 ในจังหวัดภาคเหนือ ได้ทำการสุ่ม
ตัวอย่างประชากรโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้ตัวอย่างที่ใช้ใน
การวิจัยจำนวน 384 คน และการสุ่มตัวอย่างได้กระจายตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และ
อาชีพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง เป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ร่วมกับคำถามแบบปลายเปิด (Open ended) ได้ทำการ
ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยอาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมการวิจัย และผู้ทรงคุณ
วุฒิ 7 ท่าน แล้วหาค่าความเชื่อมั่นโดยทำการทดลองใช้กับตัวอย่างที่เข้ามาใช้บริการจาก
พิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 23 คน ในจังหวัดบพูนธานี ได้ค่า
สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบอัลฟ่า เท่ากับ .9519 จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกับตัวอย่างใน
ขณะ เข้ามาใช้บริการพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 384 ฉบับ คัดเลือกได้
แบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำมาทำการวิเคราะห์ได้จำนวน 316 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.29

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 316 ฉบับ แจกนับและวิเคราะห์ทางสถิติ ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS ที่กองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ การแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage) ในเรื่องเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ ทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นโดยใช้ค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของประชาชน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกตามเพศ อายุ สภาพการศึกษา ระดับการศึกษา และอาชีพ ดังนี้

1. เพศ เป็นชาย จำนวน 111 คน (ร้อยละ 35.15) และเป็นหญิง จำนวน 205 คน (ร้อยละ 64.87)
2. อายุ กลุ่มอายุ 7-25 ปี มีจำนวน 182 คน (ร้อยละ 57.60) และกลุ่มอายุ 26-56 ปี มีจำนวน 134 คน (ร้อยละ 42.40)
3. สภาพการศึกษา เป็นผู้ที่จบการศึกษาแล้วมากที่สุด มีจำนวน 196 คน (ร้อยละ 62.02) ส่วนผู้ที่กำลังศึกษา จำแนกเป็นผู้ที่กำลังศึกษาในระบบโรงเรียน จำนวน 116 คน (ร้อยละ 36.71) และผู้ที่กำลังศึกษานอกระบบโรงเรียน จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.27)
4. ระดับการศึกษา เป็นผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุดจำนวน 123 คน (ร้อยละ 38.92) รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 97 คน (ร้อยละ 30.70) และ

ระดับอุดมศึกษาและสูงกว่า จำนวน 96 คน (ร้อยละ 30.38)

5. อาชีพ เป็นนักเรียน-นักศึกษามากที่สุด จำนวน 112 คน (ร้อยละ 35.44)
รองลงมาคือ รับราชการ จำนวน 107 คน (ร้อยละ 33.86) และอาชีพส่วนตัว จำนวน 97
คน (ร้อยละ 30.70)

ตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนและการเปรียบเทียบความแตกต่าง
ของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ ระหว่างประชาชนที่มีเพศ อายุ
ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน

1. ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่

1.1 ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่
ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่อยู่ในระดับ
มาก (\bar{X} รวม = 3.80)

1.2 ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่
ประเภทนิทรรศการถาวร ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดนิทรรศการ
ถาวรอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.85) และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทั้ง 2 กิจกรรม
ของนิทรรศการถาวร อยู่ในระดับมากเช่นกัน คือ นิทรรศการเรื่องน้ำกับชีวิต (\bar{X} = 3.87)
และนิทรรศการเรื่องพลังงานกับชีวิต (\bar{X} = 3.84)

1.3 ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่
ประเภทนิทรรศการเสริม ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดนิทรรศการ
เสริมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.80) และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทั้ง 7 กิจกรรม
ของนิทรรศการเสริมอยู่ในระดับมากเช่นกัน คือ มุมชวนคิด (\bar{X} = 3.86) ห้องสมุดเคลื่อนที่
(\bar{X} = 3.78) การฉายภาพยนตร์วีดีโอและสไลด์ (\bar{X} = 3.76) การสาธิตและการบรรยายทาง
วิชาการ (\bar{X} = 3.81) เทคโนโลยีสำหรับชาวบ้าน (\bar{X} = 3.81) นิทรรศการพิเศษ (\bar{X} =
3.87) และการดูดาวในท้องฟ้า (\bar{X} = 3.84)

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของ พิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ ระหว่างประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน

2.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ ระหว่างประชาชนที่มีเพศต่างกัน

2.1.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการ จัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ ระหว่างประชาชนที่มีเพศต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนชายและหญิง เกี่ยวกับการจัดพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการ จัดนิทรรศการทั้ง 2 ประเภท คือ นิทรรศการถาวรและนิทรรศการเสริม ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.1.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการ จัดกิจกรรมในแต่ละนิทรรศการถาวรและนิทรรศการเสริม ระหว่างประชาชนที่มีเพศต่างกัน ผล การวิจัย พบว่า ประชาชนชายและหญิงมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ในกิจกรรมของนิทรรศการเสริม คือ เทคโนโลยีสำหรับชาวบ้าน ส่วนความคิดเห็น ของประชาชนชายและหญิง ที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในการจัดนิทรรศการ ถาวรมี 2 กิจกรรม คือ นิทรรศการเรื่องน้ำกับชีวิต และนิทรรศการเรื่องพลังงานกับชีวิต และ ในการจัดนิทรรศการเสริมมี 6 กิจกรรม คือ มุมชวนคิด ห้องสมุดเคลื่อนที่ การฉายภาพยนตร์ วีดีโอและสไลด์ การสาธิตและการบรรยายทางวิชาการ นิทรรศการพิเศษและการดูดาวใน ท้องฟ้า

2.1.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการ จัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่เป็นรายข้อ ระหว่างประชาชนชายและหญิง ผลการวิจัย พบว่า

(1) นิทรรศการเรื่องน้ำกับชีวิต ประชาชนชายและหญิงมี ความคิดเห็นเป็นรายข้อ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อความ ชัดเจนของคำบรรยาย ความชัดเจนของเสียงที่บรรยาย และความชัดเจนของสีล้น

(2) นิทรรศการเรื่องพลังงานกับชีวิต ประชาชนชายและ หญิงมีความคิดเห็นเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อความ

ชัดเจนของคำบรรยาย ความชัดเจนของเสียงที่บรรยาย ความชัดเจนของสีสันทัน และการจัดทำคำบรรยายที่ประชาชนเข้าใจได้เอง

(3) มุมชวนคิด ประชาชนชายและหญิงมีความคิดเห็นเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อความเข้าใจในการเล่นเกมนและอุปกรณ์เครื่องเล่น ความเพลิดเพลินที่ได้รับ และความปลอดภัยของเกมนและอุปกรณ์เครื่องเล่น

(4) ห้องสมุดเคลื่อนที่ ประชาชนชายและหญิงมีความคิดเห็นเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อความสอดคล้องระหว่างหนังสือกับความสนใจของประชาชน และความพอใจในการบริการจากห้องสมุดเคลื่อนที่

(5) การฉายภาพยนตร์วีดีโอและสไลด์ ประชาชนชายและหญิงมีความคิดเห็นเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อความมีประโยชน์ของเนื้อหาสาระต่อบุคคลอื่น ๆ ในท้องถิ่น และความสมบูรณ์ของระบบการฉายฯ จอแสงสีเสียง ส่วนความสะดวกในการเข้าชมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

(6) การสาธิตและการบรรยายทางวิชาการ ประชาชนชายและหญิงมีความคิดเห็นเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อความมีประโยชน์ของเนื้อหาสาระต่อบุคคลอื่น ๆ ในท้องถิ่นและการจัดทำคำบรรยายที่ประชาชนเข้าใจได้เอง

(7) เทคโนโลยีสำหรับชาวบ้าน ประชาชนชายและหญิงมีความคิดเห็นเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อความเข้าใจในระบบการทำงานของเทคโนโลยีที่จัด และการจัดทำคำบรรยายที่ประชาชนเข้าใจได้เอง ส่วนสภาพความสมบูรณ์ของอุปกรณ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

(8) นิทรรศการพิเศษ ประชาชนชายและหญิงมีความคิดเห็นเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อความเข้าใจในเนื้อหาสาระและการจัดทำคำบรรยายที่ประชาชนเข้าใจได้เอง

(9) การดูดาวในท้องฟ้า ประชาชนชายและหญิงมีความคิดเห็นเป็นรายข้อไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ ระหว่างประชาชนที่มีอายุต่างกัน

2.2.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ ระหว่างประชาชนที่มีอายุต่างกัน ผลการวิจัย พบว่าประชาชนอายุ 7-25 ปี และ 26-56 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดนิทรรศการทั้ง 2 ประเภทคือ นิทรรศการถาวร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความคิดเห็นของประชาชน 2 กลุ่มอายุเกี่ยวกับการจัดนิทรรศการเสริม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในแต่ละนิทรรศการถาวรและนิทรรศการเสริม ระหว่างประชาชนที่มีอายุต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนอายุ 7-25 ปี และ 26-56 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในกิจกรรมการจัดนิทรรศการถาวร 2 กิจกรรม คือ นิทรรศการเรื่องน้ำกับชีวิตและนิทรรศการเรื่องพลังงานกับชีวิต และในกิจกรรมการจัดนิทรรศการเสริม 2 กิจกรรม คือ มุมชวนคิด และนิทรรศการพิเศษ นอกจากนี้ในกิจกรรมการจัดนิทรรศการเสริม ประชาชนทั้งสองกลุ่มอายุมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 3 กิจกรรม คือ การฉายภาพยนตร์วีดีโอและสไลด์ เทคโนโลยีสำหรับชาวบ้าน และการดูดาวในท้องฟ้า ส่วนความคิดเห็นของประชาชนทั้ง 2 กลุ่มอายุที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในการจัดนิทรรศการเสริมมี 2 กิจกรรม คือ ห้องสมุดเคลื่อนที่ และการลาอิตและการบรรยายทางวิชาการ

2.2.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่เป็นรายข้อ ระหว่างประชาชนที่มีอายุต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า

(1) นิทรรศการเรื่องน้ำกับชีวิต ประชาชนอายุ 7-25 ปี และ 26-56 ปี มีความคิดเห็นเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อความชัดเจนของคำบรรยาย ความชัดเจนของสีส้นและความเหมาะสมของแสงและไฟ-

กระพริบ ล้วนความเข้าใจในเนื้อหาสาระและการจัดทำบรรยายที่ประชาชนเข้าใจได้เอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

(2) นิทรรศการเรื่องพลังงานกับชีวิต ประชาชนอายุ 7-25 ปี และ 26-56 ปี มีความคิดเห็นเป็นรายชื่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อความน่าสนใจของนิทรรศการและความชัดเจนของภาพประกอบ ล้วนความเข้าใจในเนื้อหา สาระ ความชัดเจนของสีสันทัน การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และการจัดทำบรรยายที่ ประชาชนเข้าใจได้เอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

(3) มุมชวนคิด ประชาชนอายุ 7-25 ปี และ 26-56 ปี มีความคิดเห็นเป็นรายชื่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อความน่าสนใจ ของเกมและอุปกรณ์เครื่องเล่น และความเข้าใจในการเล่นเกมนและอุปกรณ์เครื่องเล่น ส่วน ความสอดคล้องระหว่าง เกมและอุปกรณ์เครื่องเล่นกับวัฒนธรรมของประชาชนและการจัดทำ บรรยายที่ประชาชนเข้าใจได้เอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

(4) ห้องสมุดเคลื่อนที่ ประชาชนอายุ 7-25 ปี และ 26-56 ปี มีความคิดเห็นเป็นรายชื่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อความ การจัดทำบรรยายที่ประชาชนเข้าใจได้เอง ส่วนการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

(5) การฉายภาพยนตร์วีดีโอและสไลด์ ประชาชนอายุ 7-25 ปี และ 26-56 ปี มีความคิดเห็นเป็นรายชื่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ในข้อความเข้าใจในเนื้อหาสาระ ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระสำหรับประชาชน และความสะดวกในการเข้าชม

(6) การสาธิตและการบรรยายทางวิชาการ ประชาชนอายุ 7-25 ปี และ 26-56 ปี มีความคิดเห็นเป็นรายชื่อไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(7) เทคโนโลยีสำหรับชาวบ้าน ประชาชนอายุ 7-25 ปี และ 26-56 ปี มีความคิดเห็นเป็นรายชื่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน ข้อความเข้าใจในระบบการทำงานของเทคโนโลยี สภาพความสมบูรณ์ของอุปกรณ์ ความเหมาะสม ของเทคโนโลยีที่จัดกับประชาชน ความมีประโยชน์ของเทคโนโลยีที่จัดต่อบุคคลอื่น ๆ ในห้อง

กั้น การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และการจัดทำบรรยายที่ประชาชนเข้าใจได้เอง

(8) นิทรรศการพิเศษ ประชาชนอายุ 7-25 ปี และ 26-56 ปี มีความคิดเห็นเป็นรายข้อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อความเข้าใจในเนื้อหาสาระและความเหมาะสมของเนื้อหาสาระสำหรับประชาชน ส่วนการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและการจัดทำบรรยายที่ประชาชนเข้าใจได้เอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

(9) การดูดาวในท้องฟ้า ประชาชนอายุ 7-25 ปี และ 26-56 ปี มีความคิดเห็นเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อความเข้าใจในการดูดาวจากการบรรยายของวิทยากร ส่วนการจัดทำบรรยายที่ประชาชนเข้าใจได้เอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ ระหว่างประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

2.3.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ ระหว่างประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษาและสูงกว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดนิทรรศการทั้ง 2 ประเภท คือ นิทรรศการถาวร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นของประชาชนทั้ง 3 ระดับการศึกษาเกี่ยวกับการจัดนิทรรศการเสริม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในแต่ละนิทรรศการถาวรและนิทรรศการเสริม ระหว่างประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษาและสูงกว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกิจกรรมการจัดนิทรรศการถาวร คือ นิทรรศการเรื่องน้ำกับชีวิต ส่วนความคิดเห็นของประชาชนทั้ง 3 ระดับการศึกษา ที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในกิจกรรมการจัดนิทรรศการถาวร คือ นิทรรศการเรื่องพลังงานกับชีวิต และในกิจกรรมการจัดนิทรรศการเสริม มี 7 กิจกรรม

คือ มุมชวนคิดห้องสมุดเคลื่อนที่การฉายภาพยนตร์วีดีโอและสไลด์ การสาธิตและการบรรยายทางวิชาการ เทคโนโลยีสำหรับชาวบ้าน นิทรรศการพิเศษ และการดูดาวในท้องฟ้า

2.3.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่เป็นรายข้อ ระหว่างประชาชนที่มีการศึกษาประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษาและสูงกว่า ผลการวิจัย พบว่า

(1) นิทรรศการเรื่องน้ำกับชีวิต ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อความเข้าใจในเนื้อหาสาระและการจัดทำบรรยายที่ประชาชนเข้าใจได้เอง ระหว่างประชาชนระดับประถมศึกษากับอุดมศึกษาและสูงกว่า และระดับมัธยมศึกษากับอุดมศึกษาและสูงกว่า

(2) นิทรรศการเรื่องพลังงานกับชีวิต ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ระหว่างประชาชนระดับประถมศึกษากับอุดมศึกษาและสูงกว่า ส่วนข้อความเข้าใจในเนื้อหาสาระและการจัดทำบรรยายที่ประชาชนเข้าใจได้เอง มีความคิดเห็นแตกต่างระหว่างประชาชนระดับประถมศึกษากับอุดมศึกษาและสูงกว่า และระดับมัธยมศึกษากับอุดมศึกษาและสูงกว่า

(3) มุมชวนคิด ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อความการจัดทำบรรยายที่ประชาชนเข้าใจได้เอง ระหว่างประชาชนระดับประถมศึกษากับอุดมศึกษาและสูงกว่า และระดับมัธยมศึกษากับอุดมศึกษาและสูงกว่า

(4) ห้องสมุดเคลื่อนที่ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อความสะดุดตา น่าสนใจของหนังสือที่จัด ระหว่างประชาชนระดับประถมศึกษากับมัธยมศึกษา ส่วนข้อความจัดทำบรรยายที่ประชาชนเข้าใจได้เอง มีความคิดเห็นแตกต่างระหว่างประชาชนระดับประถมศึกษากับมัธยมศึกษา และระดับประถมศึกษากับอุดมศึกษาและสูงกว่า

(5) การฉายภาพยนตร์วีดีโอและสไลด์ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน

ข้อความเข้าใจในเนื้อหาสาระ ระหว่างประชาชนระดับประถมศึกษากับอุดมศึกษาและสูงกว่า ส่วนข้อการจัดทศวรรษบรรยายที่ประชาชนเข้าใจได้เอง มีความคิดเห็นแตกต่างระหว่างประชาชนระดับประถมศึกษากับมัธยมศึกษา และระดับประถมศึกษากับอุดมศึกษาและสูงกว่า

(6) การสาธิตและการบรรยายทางวิชาการ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเป็นรายข้อไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(7) เทคโนโลยีสำหรับชาวบ้าน ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเป็นรายข้อ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(8) นิทรรศการพิเศษ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเป็นรายข้อ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(9) การดูดาวในท้องฟ้า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเป็นรายข้อ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ ระหว่างประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกัน

2.4.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ ระหว่างประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่ประกอบอาชีพส่วนตัว รับราชการ และเป็นนักเรียน-นักศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดนิทรรศการทั้ง 2 ประเภท คือ นิทรรศการถาวร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นของประชาชนทั้ง 3 อาชีพเกี่ยวกับการจัดนิทรรศการเสริม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในแต่ละนิทรรศการถาวรและนิทรรศการเสริม ระหว่างประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่ประกอบอาชีพส่วนตัว รับราชการและเป็นนักเรียน-นักศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกิจกรรมการจัดนิทรรศการถาวร คือ นิทรรศการเรื่องน้ำกับชีวิต ส่วนความคิดเห็นของประชาชนทั้ง 3 อาชีพที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในกิจกรรมการจัดนิทรรศการถาวร คือ นิทรรศการ

เรื่องพลังงานกับชีวิต และ ในกิจกรรมการจัดนิทรรศการเสริม มี 7 กิจกรรม คือ มุมชวนคิด ห้องสมุดเคลื่อนที่ การฉายภาพยนตร์วีดีโอและสไลด์ การสาธิตและการบรรยายทางวิชาการ เทคโนโลยีสำหรับชาวบ้าน นิทรรศการพิเศษและการดูดาวในท้องฟ้า

2.4.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่เป็นรายข้อ ระหว่างประชาชนที่ประกอบอาชีพส่วนตัว รัฐบาล และ เป็นนักเรียน-นักศึกษา ผลการวิจัย พบว่า

(1) นิทรรศการเรื่องน้ำกับชีวิต ประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ระหว่างประชาชนที่ประกอบอาชีพส่วนตัวกับรัฐบาล ส่วนข้อความเข้าใจในเนื้อหาสาระและการจัดทําบรรยายที่ประชาชนเข้าใจได้เอง มีความคิดเห็นแตกต่างระหว่างประชาชนที่ประกอบอาชีพส่วนตัวกับรัฐบาล และระหว่างอาชีพรัฐบาลกับเป็นนักเรียน-นักศึกษา

(2) นิทรรศการเรื่องพลังงานกับชีวิต ประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อความเข้าใจในเนื้อหาสาระ ระหว่างประชาชนที่ประกอบอาชีพ รัฐบาลกับเป็นนักเรียน-นักศึกษา ส่วนข้อการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีความคิดเห็นแตกต่างระหว่างประชาชนอาชีพส่วนตัวกับรัฐบาล และข้อการจัดทําบรรยายที่ประชาชนเข้าใจได้เองมีความคิดเห็นแตกต่างระหว่างประชาชนอาชีพส่วนตัวกับรัฐบาล และอาชีพรัฐบาลกับเป็นนักเรียน-นักศึกษา

(3) มุมชวนคิด ประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อความเข้าใจในการเล่นและอุปกรณ์เครื่องเล่น และการจัดทําบรรยายที่ประชาชนเข้าใจได้เอง ระหว่างประชาชนอาชีพส่วนตัวกับรัฐบาล

(4) ห้องสมุดเคลื่อนที่ ประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในข้อการนำความรู้ไปใช้ในชีวิต

ประจักษ์ ระหว่างประชาชนที่ประกอบอาชีพส่วนตัวกับรับราชการ และอาชีพรับราชการกับเป็นนักเรียน-นักศึกษา

(5) การฉายภาพยนตร์วีดีโอและสไลด์ ประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ในข้อการจัดทำคำบรรยายที่ประชาชนเข้าใจได้เอง ระหว่างประชาชนที่ประกอบอาชีพส่วนตัวกับรับราชการ

(6) การสาธิตและการบรรยายทางวิชาการ ประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นเป็นรายข้อ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(7) เทคโนโลยีสำหรับชาวบ้าน ประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อการจัดทำคำบรรยายที่ประชาชนเข้าใจได้เองระหว่างประชาชนที่ประกอบอาชีพส่วนตัวกับรับราชการ

(8) นิทรรศการพิเศษ ประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและการจัดทำคำบรรยายที่ประชาชนเข้าใจได้เอง ระหว่างประชาชนที่ประกอบอาชีพส่วนตัวกับรับราชการ

(9) การดูดาวในท้องฟ้า ประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นเป็นรายข้อ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่

ประชาชนให้ความสนใจและได้รับความรู้ความเพลิดเพลินจากกิจกรรมทั้ง 2 ประเภทของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ คือ นิทรรศการถาวรและนิทรรศการเสริม และประชาชนจำนวน 97 คนได้เสนอความคิดเห็นให้ปรับปรุงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยพัฒนารูปแบบการนำเสนอให้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น เช่น ปรับปรุงสีสันทันให้ชัดเจน ภาพให้มีการเคลื่อนไหว เพิ่มคำบรรยายประกอบภาพ เพิ่มเติมเนื้อหาสาระที่ให้ความรู้ความเพลิดเพลินมากขึ้น เพิ่มสิ่งแสดงให้แปลกใหม่อยู่เสมอ โดยเฉพาะกล้องดูดาวที่มีกำลังขยายขนาดใหญ่ เกมในมุมมองความคิด และหนังสือประเภทต่าง ๆ ในด้านการจัดสถานที่ ควรคำนึงถึงการจัดบริเวณให้อยู่ในที่สะดวกสบายพอควร

ไม่ร้อนเกินไป มีแสงสว่าง และใช้เครื่องขยายเสียง ในกิจกรรมที่จำเป็นเท่านั้น ส่วนในด้านบุคลากร ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีคอยให้คำอธิบายเพิ่มเติมในทุกกิจกรรม และควรเป็นผู้ที่มีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ โดยเฉพาะกิจกรรมการสาธิตและการบรรยายทางวิชาการ นอกจากนี้ประชาชนยังได้เสนอความคิดเห็นให้ขยายเวลาการบริการให้มากขึ้น และควรออกบริการแก่ประชาชนให้บ่อยครั้งขึ้น

บทสรุป

ประชาชนที่มาชมกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ ศูนย์บริการเพื่อการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน ใน 8 จังหวัดภาคเหนือ ระหว่างเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน 2532 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 7-25 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและส่วนใหญ่เป็นนักเรียน-นักศึกษา ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$) เมื่อแยกวิเคราะห์เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดนิทรรศการถาวร และนิทรรศการเสริมอยู่ในระดับมากเช่นกัน (\bar{x} ถาวร = 3.85, \bar{x} เสริม = 3.80) และความคิดเห็นในรายการกิจกรรมทั้ง 2 ประเภท นิทรรศการอยู่ในระดับมากทุกกิจกรรม คือ นิทรรศการถาวร ประกอบด้วย นิทรรศการเรื่องน้ำกับชีวิต ($\bar{x} = 3.87$) และนิทรรศการเรื่องพลังงานกับชีวิต ($\bar{x} = 3.84$) สำหรับนิทรรศการเสริม ประกอบด้วย มุมชวนคิด ($\bar{x} = 3.86$) ห้องสมุดเคลื่อนที่ ($\bar{x} = 3.78$) การฉายภาพยนตร์วีซีดีไอและสไลด์ ($\bar{x} = 3.76$) การสาธิตและการบรรยายทางวิชาการ ($\bar{x} = 3.81$) เทคโนโลยีสำหรับชาวบ้าน ($\bar{x} = 3.81$) นิทรรศการพิเศษ ($\bar{x} = 3.87$) และการดูควานในห้องฟ้า ($\bar{x} = 3.84$)

ประชาชนชายและหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่และการจัดนิทรรศการทั้ง 2 ประเภท คือ การจัดนิทรรศการถาวร และนิทรรศการเสริม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับความคิดเห็นในรายการกิจกรรมของประชาชนชายและหญิง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกิจกรรมการจัดนิทรรศการเสริม คือ เทคโนโลยีสำหรับชาวบ้าน ส่วนกิจกรรมที่ประชาชนชายและหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติในกิจกรรมการจัดนิทรรศการถาวร มี 2 กิจกรรม คือ นิทรรศการเรื่องน้ำกับชีวิตและ นิทรรศการเรื่องพลังงานกับชีวิต และ ในกิจกรรมการจัดนิทรรศการเสริม มี 6 กิจกรรม คือ มุมชวนคิด ห้องสมุดเคลื่อนที่ การฉายภาพยนตร์วีดีโอและสไลด์ การสาธิตและการบรรยายทาง วิชาการ นิทรรศการพิเศษและการดูดาวในท้องฟ้า สำหรับประชาชนอายุ 7-25 ปี และ 26-56 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและ การจัดนิทรรศการประเภทนิทรรศการถาวร ประชาชน 2 กลุ่มอายุมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการจัดนิทรรศการประเภทนิทรรศการเสริม ประชาชน ทั้ง 2 กลุ่มอายุมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับในรายการกิจกรรม ประชาชน 2 กลุ่มอายุมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกิจกรรม การจัดนิทรรศการเสริม 3 กิจกรรม คือ การฉายภาพยนตร์วีดีโอและสไลด์ เทคโนโลยีสำหรับ ชาวบ้านและการดูดาวในท้องฟ้า และความคิดเห็นของประชาชน 2 กลุ่มอายุในรายการกิจกรรมที่มี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในกิจกรรมการจัดนิทรรศการถาวร มี 2 กิจกรรม คือ นิทรรศการเรื่องน้ำกับชีวิตและนิทรรศการเรื่องพลังงานกับชีวิต สำหรับในกิจกรรม การจัดนิทรรศการเสริม มี 2 กิจกรรม คือ มุมชวนคิด และนิทรรศการพิเศษ ส่วนความคิดเห็น ของประชาชนทั้ง 2 กลุ่มอายุในรายการกิจกรรมที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใน กิจกรรมการจัดนิทรรศการเสริม มี 2 กิจกรรม คือ ห้องสมุดเคลื่อนที่ และการสาธิตและการ บรรยายทางวิชาการ ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษาและ สูงกว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ และการจัดนิทรรศการประเภทนิทรรศการถาวร ประชาชนทั้ง 3 ระดับการศึกษา มี ความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการจัดนิทรรศการเสริม ประชาชนทั้ง 3 ระดับการศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับ ความคิดเห็นในรายการกิจกรรมการจัดนิทรรศการถาวรและนิทรรศการเสริม ประชาชน 3 ระดับ การศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกิจกรรมนิทรรศการ เรื่องน้ำกับชีวิต ส่วนอีก 8 กิจกรรม ประชาชนทั้ง 3 ระดับการศึกษามีความคิดเห็นไม่แตก ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ ประชาชนที่ประกอบอาชีพส่วนตัว รับราชการและเป็น นักเรียน-นักศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติ และการจัดนิทรรศการประเภทนิทรรศการถาวร ประชาชนทั้ง 3 อาชีพ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการจัดนิทรรศการเสริม ประชาชนทั้ง 3 อาชีพ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับความคิดเห็น ในรายการกิจกรรมของนิทรรศการถาวรและนิทรรศการเสริม ประชาชนทั้ง 3 อาชีพ มีความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดนิทรรศการถาวรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกิจกรรม นิทรรศการเรื่องน้ำกับชีวิต ส่วนนิทรรศการเรื่องพลังงานกับชีวิต และ ในกิจกรรมเกี่ยวกับนิทรรศการเสริมมี 7 กิจกรรม คือ มุมชวนคิด ห้องสมุดเคลื่อนที่ การฉายภาพยนตร์วีดีโอและสไลด์ การสาธิตและการบรรยายทางวิชาการ เทคโนโลยีสำหรับชาวบ้าน นิทรรศการพิเศษและการ คุยควาในท้องฟ้า ประชาชนทั้ง 3 อาชีพมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบ โรงเรียนของพิพิธภัณฑสถานเคลื่อนที่ในภาคเหนือ นั้น ได้ข้อค้นพบที่สำคัญ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑสถานเคลื่อนที่ จากการวิจัย พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑสถานที่อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.80$) ทั้งกิจกรรมประเภทนิทรรศการถาวร ($\bar{X} = 3.85$) และนิทรรศการเสริม ($\bar{X} = 3.80$) ดังผลงานวิจัยของ สามารถ จันทร์สุริย์ (2526 : 91) กล่าวว่า ประชาชนที่มีความสนใจต่อพิพิธภัณฑสถานแล้ว ย่อมมีความเข้าใจและมีความคิดเห็นต่อพิพิธภัณฑสถานดี ขณะเดียวกันยังนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันอีกด้วย ประกอบกับประชาชนในชนบทไม่เคยได้รับการการศึกษาในรูปแบบพิพิธภัณฑสถานเคลื่อนที่เช่นนี้มาก่อน กล่าวคือมีรูปแบบที่แปลกใหม่ ใช้เทคโนโลยีในการนำเสนอและเป็นการเสนอความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิต บุญประเสริฐ (2530 : 145) กล่าวว่า รายการเกี่ยวกับ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นรายการด้านการศึกษาและความรู้ที่ประชาชนให้ความสนใจ มาก โดยเฉพาะเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ที่อยู่ใกล้ตัวและเกี่ยวข้องกับชีวิต ของประชาชน นอกจากนี้พิพิธภัณฑสถานเคลื่อนที่ยังเป็นบริการที่ให้เปล่าโดยไม่คิดมูลค่า และจัดบริการ ถึงในพื้นที่ จึงทำให้ประชาชนให้ความสนใจเป็นพิเศษ ขณะเดียวกันประชาชนยังได้แสดงความคิดเห็น

เห็นเพิ่มเติมว่ารู้สึกประทับใจและมีความต้องการให้มีการจัดบริการในรูปแบบดังกล่าวนี้อีกด้วย จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนในรายการกิจกรรมเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยได้ดังนี้ นิทรรศการเรื่องน้ำกับชีวิต และนิทรรศการพิเศษ ($\bar{X} = 3.87$) มุมชวนคิด ($\bar{X} = 3.86$) นิทรรศการเรื่องพลังงานกับชีวิต และการดูดาวในท้องฟ้า ($\bar{X} = 3.84$) การสาธิตและการบรรยายทางวิชาการ และเทคโนโลยีสำหรับชาวบ้าน ($\bar{X} = 3.81$) ห้องสมุดเคลื่อนที่ ($\bar{X} = 3.78$) และการฉายภาพยนตร์วีดีโอและสไลด์ ($\bar{X} = 3.76$)

2. เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนชายและหญิง เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ สามารถอภิปรายได้เป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนชายและหญิง เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ และการจัดนิทรรศการทั้ง 2 ประเภทของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่คือ นิทรรศการถาวรและนิทรรศการเสริม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า การจัดพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่และการจัดนิทรรศการทั้ง 2 ประเภท ได้รับความสนใจและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั้งชายและหญิงพอ ๆ กัน ซึ่งเป็นเพราะว่าประชาชนทั้งชายและหญิงไม่เคยได้รับการการศึกษาในรูปแบบพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่เช่นนี้มาก่อน จึงได้แสดงความคิดเห็นสนใจและพอใจในการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนชายและหญิง เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในแต่ละนิทรรศการถาวรและนิทรรศการเสริม ของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกิจกรรมเทคโนโลยีสำหรับชาวบ้าน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจัดแสดงเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ เครื่องยนต์รถกลต่าง ๆ จึงทำให้ประชาชนชาย ($\bar{X} = 3.90$) ซึ่งมีความสนใจและถนัดในด้านเทคโนโลยี แสดงความเห็นด้วยและพอใจในกิจกรรมดังกล่าวมากกว่าประชาชนหญิง ($\bar{X} = 3.76$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิต บุญประเสริฐ (2530 : 146) พบว่า เพศชายมีความสนใจในเนื้อหารายการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มากกว่าเพศหญิง นอกจากนี้กรมวิชาการ (2520 : 12) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจอาชีพด้านต่าง ๆ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนชายมีความสนใจในอาชีพงานด้านจักรกล และงานด้านวิทยาศาสตร์มากกว่านักเรียนหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิคม ไชยศรีพรหม (2528 : 106) พบว่า นักเรียนชายมีความสนใจเป็นสัดส่วน

มากกว่านักเรียนหญิง ในกิจกรรมการทออุปกรณ์หรือสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมเทคโนโลยีสำหรับชาวบ้าน ตรงกับความสนใจและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนชาย มากกว่าประชาชนหญิง ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ จัดได้ตรงกับความสนใจและเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ทั้งชายและหญิง

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนอายุ 7-25 ปี และ 26-56 ปี เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ สามารถอภิปรายได้เป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนอายุ 7-25 ปี และ 26-56 ปี เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากประชาชนทั้ง 2 กลุ่มอายุไม่เคยได้รับบริการการศึกษาเคลื่อนที่ในรูปแบบเช่นนี้มาก่อนดัง ได้กล่าวมาแล้ว จึง ได้แสดงความคิดเห็นสนใจและพอใจในการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ ไม่แตกต่างกัน และการจัดนิทรรศการ 2 ประเภทของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ คือ นิทรรศการถาวรและนิทรรศการเสริม พบว่า ประชาชน 2 กลุ่มอายุมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในการจัดนิทรรศการเสริม เนื่องจากการจัดตั้งกล่าวประกอบด้วยกิจกรรมที่เป็นเกมและนิทรรศการเสริมความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ที่น่าสนใจ จึงทำให้ประชาชน 2 กลุ่มอายุมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนการจัดนิทรรศการถาวร ประชาชน 2 กลุ่มอายุมีความคิดเห็นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านิทรรศการถาวรที่จัดตรงกับความสนใจและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนอายุ 26-56 ปี ($\bar{x} = 3.96$) มากกว่าประชาชนอายุ 7-25 ปี ($\bar{x} = 3.77$) เนื่องจากการจัดกิจกรรมดังกล่าวมีเนื้อหาสาระที่เป็นวิชาการด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งประชาชนอายุ 26-56 ปี ครอบคลุมถึงความสนใจ ความจำเป็นและประโยชน์ของเนื้อหาวิชาการดังกล่าวมากกว่าประชาชนอายุ 7-25 ปี จึงทำให้ประชาชน 2 กลุ่มอายุมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

3.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนอายุ 7-25 ปี และ 26-56 ปี เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ ในแต่ละกิจกรรมอภิปรายได้ดังนี้

3.2.1 นิทรรศการเรื่องน้ำกับชีวิต ประชาชนอายุ 7-25 ปี และ 26-56 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าว จัดแสดงนิทรรศการที่มีเนื้อหาวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของประชาชนและ

น้ำเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวประชาชน จึงทำให้ประชาชนอายุ 26-56 ปี ($\bar{X} = 4.00$) ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของ เนื้อหาสาระของนิทรรศการเรื่องน้ำกับชีวิต มากกว่าประชาชนอายุ 7-25 ปี ($\bar{X} = 3.77$)

3.2.2 นิทรรศการเรื่องพลังงานกับชีวิต ประชาชนอายุ 7-25 ปี และ 26-56 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าว จัดแสดงนิทรรศการที่มีเนื้อหาวิชาการเช่นเดียวกับนิทรรศการเรื่องน้ำกับชีวิต ซึ่งเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชนจึงทำให้ประชาชนอายุ 26-56 ปี ($\bar{X} = 3.94$) ตระหนักถึงความจำเป็นของพลังงานและ เห็นความสำคัญของนิทรรศการเรื่องพลังงานกับชีวิต มากกว่าประชาชนอายุ 7-25 ปี ($\bar{X} = 3.76$)

3.2.3 มุมชานคติ ประชาชนอายุ 7-25 ปี และ 26-56 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าว จัดแสดงเกี่ยวกับเกมอุปกรณ์และ เครื่องเล่นต่าง ๆ เพื่อฝึกทักษะและพัฒนาความสามารถตามขั้นตอนทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งประชาชนอายุ 7-25 ปี ให้ความสนใจในด้านความสนุกสนานและความบันเทิง ส่วนประชาชนอายุ 26-56 ปี ได้แสดงความสนใจที่จะร่วมกิจกรรมเนื่องจากเห็นว่า ได้ฝึกทักษะและ ใช้สมองในการแก้ปัญหาต่าง ๆ จึงทำให้ประชาชนอายุ 26-56 ปี ($\bar{X} = 3.96$) ให้ความสำคัญและ เห็นประโยชน์ของ มุมชานคติมากกว่าประชาชนอายุ 7-25 ปี ($\bar{X} = 3.78$)

3.2.4 การฉายภาพยนตร์วีดีโอและสไลด์ ประชาชนอายุ 7-25 ปี และ 26-56 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าว จัดฉายภาพยนตร์วีดีโอและสไลด์ แสดงเรื่องราวที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชนบท จึงทำให้ประชาชนอายุ 26-56 ปี ($\bar{X} = 3.86$) ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของ เนื้อหาสาระของภาพยนตร์วีดีโอและสไลด์ที่จัดแสดง มากกว่าประชาชนอายุ 7-25 ปี ($\bar{X} = 3.69$) เนื่องจากประชาชนกลุ่มอายุดังกล่าว ยังอยู่ในวัยเด็กและเยาวชน จึงมีความสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ เพียงด้านความบันเทิงเท่านั้น ดังผลงานวิจัยของ สมคิด พลอดโปร่ง (2528 : 33) พบว่า เด็กจะชมรายการโทรทัศน์ เพราะต้องการความบันเทิง ความตื่นเต้นและ เพื่อพักผ่อน ส่วนข่าวสารข้อมูลหรือความรู้เป็นเพียงผลพลอยได้ที่เด็กได้รับโดยไม่รู้สึกรู้ว่า

3.2.5 เทคโนโลยีสำหรับชาวบ้าน ประชาชนอายุ 7-25 ปี และ 26-56 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าว จัดแสดง เกี่ยวกับเครื่องมือ อุปกรณ์และกระบวนการสมัยใหม่ใช้แรงงานและวัสดุในท้องถิ่นชาวบ้านศึกษาแล้วสามารถนำไปประกอบและประยุกต์ใช้เองได้ ซึ่งประชาชนอายุ 26-56 ปี เป็นวัยที่ผ่านการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพต่าง ๆ มาแล้ว ย่อมตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งที่จะนำมาช่วยเสริมการทำงานของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงทำให้ประชาชนอายุ 26-56 ปี ($\bar{X} = 3.89$) มองเห็นความสำคัญและประโยชน์ของ เทคโนโลยีสำหรับชาวบ้านที่จัดแสดงมากกว่าประชาชนอายุ 7-25 ปี ($\bar{X} = 3.75$)

3.2.6 นิทรรศการพิเศษ ประชาชนอายุ 7-25 ปี และ 26-56 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าว จัดเป็นนิทรรศการที่แสดงผลงานเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ที่ควรรู้ และน่าสนใจในด้านวิชาการ สามารถเสริมความรู้แก่ผู้สนใจทั่วไป จึงทำให้ประชาชนอายุ 26-56 ปี ($\bar{X} = 3.97$) ให้ความสนใจและเห็นว่า เป็นประโยชน์ในด้านการเสริมความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ในกิจกรรมนิทรรศการพิเศษ มากกว่าประชาชนอายุ 7-25 ปี ($\bar{X} = 3.80$)

3.2.7 การดูดาวในท้องฟ้า ประชาชนอายุ 7-25 ปี และ 26-56 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าว จัดแสดงในด้านวิชาการเกี่ยวกับดาราศาสตร์และการส่องกล้องดูดาว ซึ่งประชาชนไม่สามารถจะหาความรู้และศึกษาได้จากสถาบันอื่น ๆ นอกจากที่ท้องฟ้าจำลองกรุงเทพฯ และที่พิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่นำมาจัดแสดงเท่านั้น ประชาชนอายุ 7-25 ปี ($\bar{X} = 3.78$) ได้ให้ความสนใจที่จะส่องกล้องดูดาวมากกว่ารายละเอียดเนื้อหาต่าง ๆ ต่างกับประชาชนอายุ 26-56 ปี ($\bar{X} = 3.92$) ที่ให้ความสนใจ เนื่องจากเห็นประโยชน์ที่จะสามารถนำความรู้เกี่ยวกับดาราศาสตร์ไปถ่ายทอดแก่ผู้ที่ยังไม่ได้ศึกษาและ เป็นประโยชน์แก่ลูกหลานต่อไปได้

ส่วนความคิดเห็นของประชาชนทั้ง 2 กลุ่มอายุ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่และการสาธิตและการบรรยายทางวิชาการ ได้รับความสนใจและ เป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั้ง 2 กลุ่มอายุพอ ๆ กัน

4. เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ สามารถอภิปรายได้เป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษาและสูงกว่า เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากประชาชนทั้ง 3 ระดับการศึกษาไม่เคยได้รับการการศึกษาเคลื่อนที่ในรูปแบบเช่นนี้มาก่อน จึงได้แสดงความคิดเห็นสนใจและพอใจในการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ที่ไม่แตกต่างกัน และการจัดนิทรรศการ 2 ประเภทของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ คือ นิทรรศการถาวรและนิทรรศการเสริม พบว่า ประชาชนทั้ง 3 ระดับการศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในการจัดนิทรรศการเสริม เนื่องจากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนิทรรศการเสริมส่วนใหญ่เป็นเกมและนิทรรศการเสริมความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ที่น่าสนใจ จึงทำให้ประชาชนทั้ง 3 ระดับการศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนการจัดนิทรรศการถาวร ประชาชนทั้ง 3 ระดับการศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นิทรรศการถาวรที่จัดตรงกับความสนใจและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษาและสูงกว่ามากที่สุด ($\bar{X} = 3.95$) รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X} = 3.82$) และประถมศึกษา ($\bar{X} = 3.79$) เนื่องจากการจัดกิจกรรมดังกล่าวมีเนื้อหาสาระที่เป็นวิชาการด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งประชาชนที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษาและสูงกว่าตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็นและประโยชน์ของเนื้อหาวิชาการดังกล่าวมากกว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษา จึงทำให้ประชาชนทั้ง 3 ระดับการศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกัน

4.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษาและสูงกว่า เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในแต่ละนิทรรศการถาวรและนิทรรศการเสริม ของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกิจกรรมนิทรรศการเรื่องน้ำกับชีวิต ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจัดแสดงนิทรรศการที่มีเนื้อหาทางด้านวิชาการเกี่ยวกับเทคโนโลยีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของประชาชน ทำให้ประชาชนที่มีการศึกษาระดับที่สูงกว่า (\bar{X} อุดม = 3.99) สามารถเข้าใจในเนื้อหาวิชาการ และตระหนักถึงความสำคัญของนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของ

ประชาชน มากกว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับที่ต่ำกว่า (\bar{X} มัธยม = 3.84, \bar{X} ประถม = 3.80) นั้นย่อมแสดงว่านิทรรศการเรื่องนี้กับชีวิต จัดได้ตรงกับความสนใจและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษาและสูงกว่ามากที่สุด รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา และประถมศึกษา ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ จัดได้ตรงกับความสนใจและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั้ง 3 ระดับการศึกษา

5. เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกัน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ สามารถอภิปรายได้เป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

5.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่ประกอบอาชีพส่วนตัว รับราชการ และเป็นนักเรียน-นักศึกษา เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากประชาชนทั้ง 3 อาชีพไม่เคยได้รับการศึกษาเคลื่อนที่ในรูปแบบเช่นนี้มาก่อน จึงได้แสดงความคิดเห็นสนใจและพอใจในการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ที่ไม่แตกต่างกัน และการจัดนิทรรศการ 2 ประเภทของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่คือ นิทรรศการถาวรและนิทรรศการเสริม พบว่า ประชาชนทั้ง 3 อาชีพ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในการจัดนิทรรศการเสริม เนื่องจากการจัดตั้งกล่าวประกอบด้วยกิจกรรมที่เป็นเกมและนิทรรศการเสริมความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ที่น่าสนใจ จึงทำให้ประชาชนทั้ง 3 อาชีพ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนการจัดนิทรรศการถาวร มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นิทรรศการถาวรที่จัดได้รับความสนใจและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่ประกอบอาชีพรับราชการมากที่สุด (\bar{X} = 3.94) รองลงมาคือประชาชน ที่เป็นนักเรียน-นักศึกษา (\bar{X} = 3.83) และอาชีพส่วนตัว (\bar{X} = 3.76) เนื่องจากการจัดกิจกรรมดังกล่าวมีเนื้อหาสาระที่เป็นวิชาการด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งประชาชนที่ประกอบอาชีพรับราชการ ตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็นและประโยชน์ของเนื้อหาวิชาการดังกล่าวมากกว่า ประชาชนที่ประกอบอาชีพส่วนตัวและที่เป็นนักเรียน-นักศึกษา

5.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่ประกอบอาชีพส่วนตัว รับราชการ และเป็นนักเรียน-นักศึกษา เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในแต่ละนิทรรศการถาวรและนิทรรศการเสริมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกิจกรรมนิทรรศการเรื่องน้ำกับชีวิต ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจัดแสดงนิทรรศการที่มี

เนื้อหาทางด้านวิชาการคำบรรยายต่าง ๆ จึงใช้ภาษาที่เป็นภาษาราชการ ทำให้ประชาชนที่ประกอบอาชีพราชการ ($\bar{X} = 3.97$) สามารถทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาการได้มากกว่าประชาชนที่เป็นนักเรียน-นักศึกษา ($\bar{X} = 3.85$) และประชาชนที่ประกอบอาชีพส่วนตัว ($\bar{X} = 3.79$) นั้นย่อมแสดงว่านิทรรศการเรื่องน้ำกับชีวิต จัดได้เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่ประกอบอาชีพราชการมากที่สุด รองลงมาคือ ประชาชนที่เป็นนักเรียน-นักศึกษา และอาชีพส่วนตัว ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ จัดได้ตรงกับความสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั้ง 3 อาชีพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. การจัดพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ควรจะได้พัฒนาและปรับปรุงในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้
 - 1.1 การใช้คำบรรยายในกิจกรรมต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ควรใช้ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจ เหมาะสมกับทุกระดับการศึกษาของประชาชน เพื่อให้สามารถเข้าใจและนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้สะดวกยิ่งขึ้น
 - 1.2 การจัดการในด้านบริการ ให้มีความสมบูรณ์โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของแสง สี เสียง การถ่ายเทอากาศ การจัดเก้าอี้ที่นั่งชม ซึ่งจะทำให้บริการของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น
 - 1.3 ในเรื่องของการบรรยาย วิทยากรเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมในการชมกิจกรรมต่าง ๆ ของประชาชนจึงควรปรับปรุงบุคลิกภาพให้ดียิ่งขึ้น นอกจากจะสามารถอธิบายได้แจ่มแจ้ง พุชชต์ถ้อยชัดคำ น่าเชื่อถือแล้ว ควรจะต้องเป็นผู้มีอารมณ์ขันอีกด้วย
2. ในการจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่นั้น ควรได้คำนึงถึงความแตกต่างของประชาชนในด้านเพศอายุ และระดับการศึกษาสำคัญด้วย จากผลของการศึกษาในครั้งนี้ พบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน จะมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในหลายกิจกรรมคือ นิทรรศการเรื่องน้ำกับชีวิต นิทรรศการเรื่องพลังงานกับชีวิต

มุมมองคิด การฉายภาพยนตร์วีดีโอและสไลด์ เทคโนโลยีสำหรับชาวบ้าน นิทรรศการพิเศษและการดูดาวในท้องฟ้า

3. การจัดแสดง ควรใช้วัสดุสิ่งแสดงที่เป็นของจริงหรือจำลองได้ใกล้เคียงที่สุด และนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ตลอดจนระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาร่วมในการจัดกิจกรรมให้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

4. ควรมีเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอในการออกบริการ พิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่แต่ละครั้ง ในด้านการดูแลรักษา ซ่อมบำรุงและการให้บริการคำแนะนำ

5. ในการออกบริการของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่แต่ละครั้งควรมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์กับประชาชนโดยอาศัยสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ฯลฯ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบรายละเอียดและกำหนดการที่จะบริการและควรชี้แจงให้ประชาชนทราบวัตถุประสงค์หรือเล่ารายละเอียดเนื้อหาของกิจกรรมต่าง ๆ อย่างย่อ ๆ เป็นการแนะนำให้ประชาชนเกิดความสนใจที่จะมาใช้บริการ

6. กรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรจัดสรรกำลังคน เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ ให้แก่ศูนย์บริการเพื่อการศึกษา เพื่อขยายและพัฒนาการจัดพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สามารถผลิตกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและมีความทันสมัยอยู่เสมอ

7. ควรจัดทำคำบรรยายเป็นเนื้อเรื่องโดยย่อ เกี่ยวกับกิจกรรมที่จัดแสดง โดยมีภาพประกอบ แจกจ่ายเผยแพร่แก่ประชาชนทั่วไปและเพื่อจะได้เป็นอุปกรณ์การสอน ช่วยในการเรียนการสอนของครูในท้องถิ่นต่อไปด้วย

8. เพิ่มจำนวนของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ให้มากขึ้นโดยขอความร่วมมือจากภาคเอกชน และขยายความรับผิดชอบไปสู่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค เพื่อให้สามารถบริการให้แก่ประชาชนได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. สาระวิจัย ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษาระบบโรงเรียนของพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ในภาคอื่นเช่น ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคใต้
2. การวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรได้แบ่งกลุ่มอายุ เป็นกลุ่มวัยต่าง ๆ เช่น วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ตอนต้น วัยผู้ใหญ่ วัยผู้สูงอายุ เป็นต้น เพื่อให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างวัย ที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของการศึกษานอกโรงเรียน
3. ศึกษา วิจัยความพร้อมในการออกบริการพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ของศูนย์บริภัณฑ์เพื่อการศึกษา
4. ศึกษา ทารูปแบบใหม่ ๆ ในการจัดพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่
5. ศึกษาและหาแนวทางในการจัดพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ที่สามารถหาเงินมาดำเนินการของตัวเองได้บางส่วน อีกส่วนหนึ่งนั้นจะเป็นเงินงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐ
6. ศึกษาและหาแนวทาง ในการเผยแพร่แบบรูปของการจัดพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ให้แก่องค์กรเอกชนเพื่อร่วมจัดการศึกษานอกโรงเรียน อันจะเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตให้แก่ประชาชน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย